

Maria från Magdala

Den nordvästra stranden av Genesarets sjö där många judiska byar låg under jesu tid. Foto: Irén Kärrbrant

Maria från Magdala

Denna artikel handlar om Migdal eller Magdala, den by vid Genesarets nordöstra strand där Miriam (Maria) levde. Nya utgrävningar som sker där ger ljus åt denna stora by med kanske 10 000 invånare. Staden övergavs i samband med det stora judiska upproret år 70 e Kr.

På Migdals breda öst-väst gående huvudgata måste Jesus ha vandrat och i synagogan, som är den äldsta synagogan i Galileen måste han ha talat. Jesus helade människor och för två tusen år sedan var den allmänna uppfattningen att andar och demoner orsakade sjukdomar och lidande.

"Ännu mycket annat var det som Jesus gjorde och om allt detta skulle uppskrivas, det ena med det andra, så tror jag att inte ens hela världen skulle kunna rymma de böcker, som då blev skrivna" (Joh 21:25)

Miriam

Det är en het sommarmorgon i Migdal Nunia, staden där jag, Miriam av Migdal, bor. Den varma, fuktiga luften dallrar och det går knappt att vara inomhus så jag går huvudgatan ner till hamnen för att låta Kinnerets vatten svalka mig. I hamnen är det vanligtvis mycket som sker. Båtar fyllda av fisk lastas av, uppköpare till salterierna diskuterar priser och män tvättar ur sina båtar. Men idag är det ovanligt lugnt. nästan som på sabbaten. Det är för hett för intensivt arbete idag. Om ett par timmar kommer eftermiddagsbrisen och hettan släpper.

Jag knyter upp min klädnad vid strandkanten, blöter håret och ansiktet. Det svalkar. Jag ser ut över sjön och fylls åter av en överväldigande tacksamhet. Det är nu många månvarv sedan Joshua befriade mig från mina plågoandar. Sömnlöshet, ångest, hudutslag, rädsla och skräck var min vardag, men sedan jag mött honom har jag funnit frid! Jag kommer alltid att vara honom tacksam och följer med hans lärjungar så ofta det går för att lyssna på hans sällsamma undervisning. Han är som en magnet för oss alla här i Galileen. Jag hörde av Susanna att de är tillbaka i Kapernaum. Efterföljare

Imorgon vill jag ge mig av till Kapernaum för att tjäna honom igen. Det är lycka att få räknas till hans nära efterföljare och gå till by till by här i Galileen. Vi ser människor bli helade till kropp och själ av mästaren. Men idag har jag ett arbete jag lovat fullfölja. Fru Cohen vill ha sitt hår tvättat, flätat och uppsatt på det sätt hon tycker om och hon brukar vilja höra mig berätta om Joshuas undervisning. Hon är en vänlig själ, fru Cohen. Hon brukar ge mig lite extra betalt och god mat ifrån husets kök. I hennes fina hus finns flera mikve (rituella bad) och dit går jag för min månadsrening. Genom hennes rekommendationer till sina vänninnor har jag fått mer arbete som hårfrisörskan.

Det är nu längesedan mina föräldrar dog och jag bor kvar i huset. De flesta av mina jämnåriga vänninnor är gifta och har familj för länge sedan, men vem vill gifta sig med en kvinna utan hemgift? Men jag klagar inte. Jag har istället en frihet som de saknar.

Jag tar vägen från hamnen genom stadens huvudgata, de stora släta stenplattorna bränner under mina fötter och jag försöker trampa där det finns skugga. Åsnekaravaner

Det ligger hela åtta salterier här som saltar fisken ifrån sjön och säljs till Judeen. Det går regelbundna åsnekaravaner till Jerusalem och städerna däromkring med saltad fisk. Det sägs att fisken ifrån Migdal Nunia säljs ända bort till Rom!

Här är det salteri där min far arbetade. Jag tittar in och hälsar på farbror Jaacob som rensar fisk bredvid brunnen som når ner till grundvattnet. Med ett par rörelser med kniven har han fjällat, skurit bort fenor och inkräm och fileat fisken som åker ner i ämbaret med vatten. Han blir glad att se mig och frågar hur jag mår. Jag sätter mig på pallen och berättar om igen att dessa demoner som förföljt mig i så många år bara är borta som om de aldrig funnits.

Joshua, nazaréen, gjorde mig fri! Tänk att han har makt över demonerna! Kniven i Jaacobs händer stannar av. Min fars bror ser på mig med glädje och säger: "Jag var med och lyssnade på honom vid det stora berget och jag glömmer aldrig orden han sa: Saliga äro de som äro fattiga i anden, ty dem hör himmelriket till. Saliga är de som sörja, ty de skola bliva tröstade".

— Vi har blivit tröstade, både du och jag, säger han, efter att dina föräldrar gått bort, efter att dina demoner lämnat dig. Nästan kan jag få höra mer av hans undervisning? Kommer han inte snart hit till synagogan och undervisar igen?

— Jo, sa jag, det gör han säkert. Du kommer att få se honom gå på gatan utanför din affär igen, så som du ofta gjort. Sist han var här hade han alldeles innan, på ett mirakulöst sätt, försett hela den lyssnande folkhoppen med mat av bara fem fiskar och två bröd.

— Tror du han är Messias som ska befria oss från romarna, frågar Jaacob.

— Jag vet inte farbror. Han uppviglar inte mot romarna. När han talar om riket så är det himmelriket han talar om, den inre friheten.

Bordet i Migdals synagoga där skriftrullarna lästes. Foto: Irén Kärrbrant Högläsning

Ljuset bländar mig när jag kommer ur Jaacobs salteri. På högersidan ligger synagogan som byggdes för cirka 10 år sedan. Den är aldrig tom, inte ens en het dag som denna. Jag kan höra de unga pojkarnas högläsning ur skrifterna och äldre människors rättande röster blandade i Beit mid-rash, studierummet bredvid själva synagogan.

Hit kommer man för att studera. Synagogan är till för samlingarna, för läsningen av skrifterna och för bön. Jag går upp för trapporna till kvinnornas avdelning. Tre pelare på varje sida håller upp taket av träbjälkar. Mitt i rummet finns bordet dit rullarna tas fram när de läses. Ett tungt bronsstycke ligger ovanpå underdelen av sten.

Solen lyser in genom det lilla fönstret och belyser bordets gravering av Templet i Jerusalem. Ovanför Menoran finns den övre dörrposten intill det heliga, där den står och lyser upp vägen till det heliga. Utanför, på förgården, finns brännofferaltaret med vattenkruka på ena sidan och en oljekruka på den andra. På motsatta sidan av bordet finns eldslågor och hjul ingraverade, symboliserande profeten Elias himmelfärd. På detta bord läggs skriftrullarna när de läses i synagogan.

Genom det lilla fönstret åt väst börjar eftermiddagsbrisen strömma in. Det är svalare luft från det stora havet i väst. Jag fäster min blick på skåpet med skriftrullar som står mot den södra väggen mot Jerusalem och riktar ännu en tacksägelsebön till Herren för helande jag fått uppleva.

Irén Kärrbrant
Lic guide

Läs även Iréns berättelse: Livet på Hiskias tid

En båt som på Jesu tid i den nybyggda kyrkan i Migdal Foto: Irén Kärrbrant